

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Освітня програма	48121 Незаразна патологія тварин
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

30.08.2021 р.

Справа № 1197/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 21 "Ветеринарна медицина" у складі:

Яценко Іван Володимирович – головуючий,

Бергілевич Олександра Миколаївна,

Гавриленко Олена Сергіївна,

Ковальчук Ірина Іванівна,

Нагорна Людмила Володимирівна,

Рубленко Сергій Васильович,

за участі запрошених осіб:

Грушанська Наталія Геннадіївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	48121
Назва ОП	Незаразна патологія тварин
Галузь знань	21 Ветеринарна медицина
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію з визначенням "зразкова".

За – 6, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Ціль ОНП чітко сформульована – підготовка фахівців європейського і світового рівня інтелектуального та особистісного розвитку. Метою розвитку університету є формування ЗВО як головного галузевого навчально-наукового інноваційного центру України з підготовки науково-педагогічних, наукових, управлінських і фахових кадрів вищої кваліфікації для органів влади, сільського господарства та пов'язаних з ним суміжних галузей економіки та сфер суспільного життя; підготовка висококваліфікованих фахівців європейського і світового рівня, творче поєднання освітньої і наукової діяльності, розвиток інновацій та посилення впливу закладів вищої освіти на розвиток суспільних відносин в Україні. Відповідає чинному законодавству, проте не містить унікальних особливостей.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

До розробки ОНП «Ветеринарна медицина» було залучено зовнішніх стейкхолдерів. Враховані їх пропозиції щодо постійного осучаснення матеріально-технічної бази ЗВО, використання наявних в Україні дослідницьких центрів з впровадженими високими технологіями досліджень; під час формуванні тем дисертаційних робіт повинні враховуватися пріоритетні напрямки вітчизняної і світової науки для створення потужних міжгалузевих програм співпраці наукових працівників, створення більшого вибору для аспірантів, що враховано в процесі перегляду ОНП та під час подання тем наукових проєктів і тем дисертаційних досліджень; враховані побажання завідувачів кафедр, на яких в подальшому працевлаштовуються випускники цієї ОНП, зокрема вміння викладати дисципліни на високому науково-методичному рівні. Необхідно звернути увагу не лише на підготовку докторів філософії для наукових і педагогічних потреб, але й сучасної інноваційної практики, які можуть запропонувати інноваційні рішення в галузі ветеринарної медицини.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

При перегляді ОНП було враховано досвід реалізації подібних програм інших ЗВО. Використано досвід Вроцлавського університету наук про життя та Варшавського університету природничих наук, ПРН яких подібні. В ОНП враховано регіональний контекст та потреба в наукових кадрах виробництва.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» відсутній. В ОНП визначені програмні результати навчання та компетентності відповідно до вимог "Порядку підготовки докторів філософії та докторів наук у закладах вищої освіти (наукових установах)" (Постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261) щодо компетентностей, яких має набути здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти Доктор філософії. ОНП враховує проєкт стандарту за третім (освітньо-науковим) рівнем за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ОНП розрахована на 4 роки. Обсяг освітньо-наукової програми та її освітніх компонентів складає 44 кредитів ЄКТС, з яких загальний обсяг обов'язкових компонентів складає 30 кредитів, вибіркового компонента - 14 кредитів обсяг вибіркового компонента - 31,8 %. Що в повній мірі відповідає Закону України «Про вищу освіту» - обсяг вибіркового компонента не менше 25%. Обсяг часу, що відведений для самостійної роботи складає 65%, що відповідає встановленим вимогам. Відповідає чинному законодавству, проте не містить зразковості. Аналіз навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти (за третім рівнем) показав, що нормативний блок дозволяє досягти заявлених результатів навчання. Позитивною практикою в ЗВО є те, що навантаження за освітньою складовою розподілені на 1 рік навчання що дозволяє 3 роки займатися науковою роботою, засвоївши необхідні компетенції. Отже, взірцевим є розподіл навантаження, що дозволяє більшу частину навчання займатися науковою роботою, попередньо засвоївши необхідні компетенції за освітньою складовою ОНП.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОНП має чітку структуру, якою передбачено 7 обов'язкових освітніх компонентів та 9 вибірових освітніх компоненти та одну компоненту вільного вибору за уподобанням з загально університетського пулу вибірових дисциплін, оскільки дозволяє аспірантам отримати знання з суміжних спеціальностей та розширити свої знання. ОНП є структурованою за часом засвоєння. Дисципліни і теми відповідають третьому освітньо-науковому рівню. Обґрунтовано, що освітні компоненти мають логічну структуру послідовності вивчення та дають змогу досягти заявлених цілей та результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Змісту ОНП відповідає предметній області, спеціальності 211 – Ветеринарна медицина. Зауваження відсутні.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОНП є такою, що в повній мірі забезпечує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Встановлено, що обсяг кредитів ЄКТС вибірових дисциплін від загального обсягу ОНП відповідає встановленим вимогам. Підтверджено, що механізм формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів регламентовані ЗВО. Зауваження відсутні.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів вищої освіти передбачає заняття та практики, в тому числі педагогічна. Підготовка здобувачів здійснюється також і під час виконання наукової складової ОНП. Підтверджено, що аспіранти мають можливість здобувати практичні компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності під час міжнародних стажувань. Зауваження відсутні.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОНП передбачено набір загальних компетентностей, які формують у здобувачів соціальні навички. Підтверджено, що під час опанування зазначених освітніх компонентів досягаються програмні результати навчання. Зауваження відсутні.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт для здобувачів ОНР вищої освіти за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Підтверджено, що обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів відображає фактичне навантаження здобувачів, і забезпечує можливість досягнення цілей та програмних результатів навчання. Розподіл обсягу окремих освітніх

компонентів за видами навчальної роботи регламентоване ЗВО. Обґрунтовано, що співвідношення аудиторних занять і самостійної роботи є збалансованим.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів третього ОНР вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Підтверджено, що правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою «Незаразна патологія тварин» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є чіткими, зрозумілими, доступними, регламентованими. Зауваження відсутні.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Для навчання на ОНП приймаються лише магістри чи спеціалісти за спеціальністю 211 "Ветеринарна медицина", що забезпечує наявність необхідних початкових компетентностей та враховує особливості ОНП «Незаразна патологія тварин». В правилах прийому враховані особливості ОНП і в програмі вступних випробувань. Зауваження відсутні.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Підтверджено, що у ЗВО встановлені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності. Ці правила регламентовані в НУБіП України. Зауваження відсутні, проте критерій не є взірцевим.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Підтверджено, що у ЗВО встановлені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Ці правила регламентовані в НУБіП України. Зауваження відсутні.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

В ОНП обґрунтоване взірцеве поєднання отриманих знань з подальшою науковою роботою з тваринами та біологічними об'єктами в умовах ННВЛ Клінічний центр «Ветмедсервіс» та опанування методик досліджень у шести наукових лабораторіях факультету ветеринарної медицини. Підтверджується студентоцентрований підхід реалізації ОНП забезпечений вільним вибором тем наукових досліджень та наявністю значної вибіркової компоненти яку аспірант обирає згідно з дотичністю до тематики своєї дисертації. Навчання і викладання за ОНП в ЗВО є

регламентованим, проте є гнучким і залежить як від здобувачів, так і від інших стейкхолдерів. Аналіз навчального плану різних років показав його кардинальну позитивну зміну для задоволення потреб учасників освітнього процесу.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Підтверджено, що учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Зазначена інформація також розміщена на інформаційних стендах кафедр. В пункті силабусів і робочих програм навчальних дисциплін «Критерії оцінювання» наведені чіткі та зрозумілі критерії оцінювання по освітній компоненті в 100- бальній шкалі оцінювання і відповідність її чотири – бальній та двобальній шкалам. Зауваження відсутні.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Навчання і дослідження здобувачі поєднуються в 6 акредитованих лабораторіях факультету ветеринарної медицини. Підтверджено, що в процесі навчання аспіранти беруть участь в наукових заходах (конференціях, круглих столах, семінарах, тощо). Результати досліджень аспіранти публікують в збірнику університету Ukrainian Journal of Veterinary Sciences, а також в Наукових доповідях НУБіП України (є фаховими Категорії Б) та сприяє публікаціям у міжнародних цитованих виданнях. Зауваження відсутні.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Перегляд та повне оновлення контексту ОК в продовж кожних 2 – 3 років забезпечує повну відповідність ОК сучасному розвитку науки в ветеринарній медицині та біології, що є позитивною практикою в рамках ОНП. Унікальними є тематики, що стосуються клітинних технологій у ветеринарній медицині, трансфузіології та полімерного бальзамування біологічного матеріалу. Це є передовою практикою не лише в Україні, а й у світі.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Підтверджено, що Університет реалізує свою місію шляхом підготовки фахівців європейського і світового рівня. Ведеться обширна міжнародна співпраця з 123 закладами вищої освіти та установами в тому числі країн Євросоюзу укладено договори про співпрацю, що є взірцевою і прогресивною практикою. На ОНП «Незаразна патологія тварин» аспірант І. Якимчук отримав у 2018 році грант на навчання в Каліфорнійському ун-ті Девіса, США; аспірантка О. Костюк пройшла стажування у клініці ветеринарної медицини м. Мілан, Італія, 2019; аспірантка Ю. Дем'янцева пройшла двомісячне стажування у Вроцлавському природничому ун-ті, Польща, за стипендією Толпи, 2020.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Підтверджено, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти у межах освітніх компонентів ОНП є чіткі, зрозумілі та надають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти програмних результатів навчання. Взірцевою практикою є звітування здобувачів двічі на рік на атестаційній комісії факультету, до складу якої залучені гаранті всіх ОНП факультету, яке проводиться у вигляді наукових семінарів. В ЗВО діє система оцінювання результатів навчання, прописано механізми допуску до здачі заліку та екзамену, передбачена процедура повторної здачі та ліквідації заборгованостей. Всі ці відомості є у нормативній в ЗВО.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форми атестації здобувачів освіти повністю відповідають рівню та специфіці даного рівня освіти. Форми атестації унормовані в ЗВО. Зауваження відсутні.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів, що забезпечують об'єктивність екзаменаторів унормовані в НУБіП України. Взірцевою практикою є можливість перевірити в межах електронних навчальних курсів в системі ельорн об'єктивність оцінювання, оскільки результати тестування і надіслані виконані практичні роботи з фіксацією дат виконання і оцінювання зберігаються на сервері до кінця навчального року. Зауваження відсутні.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Підтверджено, що в НУБіП України визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, котрі реалізуються в діяльності Університету. В ЗВО створено нормативну базу, що включає комплекс документів, які присвячені забезпеченню академічної доброчесності. Зауваження відсутні.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Доведено, що академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників повністю відповідає вимогам та забезпечує досягнення цілей та ПРН. Наукова та публікаційна активність викладачів, задіяних до реалізації ОНП відповідає тим дисциплінам, які вони викладають. Позитивною практикою є те, що викладачі даної ОНП впроваджують результати наукових досліджень у навчальний процес, що підтверджують чисельні патенти та зміст навчальних матеріалів. Зауваження відсутні.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

В Університеті унормовані процедури проведення конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних працівників. Вони зрозумілі, публічні, спрямовані на відбір викладачів новітнього європейського рівня та що володіють іноземною мовою та мають високу публікаційну активність у міжнародних наукових виданнях, зокрема: публікації у фахових виданнях: Specifics of Pathogenesis of Eyeball Subatrophy caused by Streptococcal Uveitis in Young, 2019p.; Грищенко В.А., викладаючи дисципліну «Ветеринарна біохімія» опублікувала статті у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз Scopus та (або) Web of Science: «Evaluation of biochemical indicators in blood plasma of rats with tetracycline-induced hepatosis and their correction by milk phospholipids», 2019 (Scopus); Gryshchenko, V.A., & Minina, V.S. (магістрантка) (2020). Marker changes of blood plasma proteinogram in rats with toxic hepatitis. Regulatory Mechanisms in Biosystems, (Web of Science). Карповський В. І. у відповідності до дисципліни «Порівняльна фізіологія тварин» опублікував статтю «Проксидантно-антиоксидантний гомеостаз у тканинах матки свині залежно від періоду відтворювального циклу». 2018 р. WEB OF SCIENCE; Грушанська Н.Г. відповідно до дисципліни «Клінічна неінвазивна діагностика хвороб тварин» опублікувала статтю «Fetoplacental insufficiency as a reason of offspring oxidative status disturbances» Problemi endokrinnoipatologii 2020 р. (Scopus); «Інформативність неінвазивної діагностики мікроелементозів тварин», 2018; Вальчук О. А. відповідно дисципліни «Репродуктологія у ветеринарній медицині» опублікував статтю «Динаміка арборизації секретів слизових оболонок за стимульованого статевого циклу у корів». 2018.; Борисевич Б.В. відповідно дисципліни «Патологія, онкологія і морфологія тварин», «Загальна ветеринарна патологія» підготував підручник «Патологічна анатомія тварин». 2020 р.; «Ниркова недостатність та її особливості в котів» : Монографія 2019 р.; Духницький В.Б. відповідно дисципліни «Лікарські засоби та отруйні речовини» оформив публікацію «The acute toxicity assessment of Mospilan RP and Aktara 25% WG for White Mice. JWPR. Journal of World Poultry» 2020. Scopus; Трокоз В.О. викладаючи дисципліну «Порівняльна фізіологія тварин» опублікував статтю «The influence of biologically active substances of antheraea pernyi chrysalises on the pigs vital activity indexes». Fiziol. Zh. DOI: <https://doi.org/10.15407/fz64.02.065> 64 (2), 65-70. Зауваження відсутні.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Важливим аспектом реалізації даної ОНП є прикладний характер що забезпечується тісною співпрацею з роботодавцями. Так ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Ця процедура унормована, зрозуміла, публічна. Рада роботодавців активно долучена до процесів в удосконалення і оновлення ОНП так на засіданнях розглядає питання з удосконалення процесів реалізації освітнього процесу. Університетом

заключено відповідні договори про співпрацю, практичну підготовку здобувачів і наукову діяльність. Зауваження відсутні.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Підтверджено, що НУБіП України для реалізації освітньо-наукової програми залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, роботодавців, випускників у вигляді проведення семінарів, лекцій, круглих столів на актуальні теми сьогодення вітчизняних практиків та зарубіжних партнерів. Зауваження відсутні.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЗВО створено сприятливі умови для професійного розвитку викладачів як через підвищення кваліфікації, так і через стажування, участь у конференціях, міжнародних конгресах, грантах, міжнародних проектах за поданням університету, зокрема: Малюк М. О. (Вроцлавський природничий університет, 2016 р.), Цвіліховський М.І. (Міжнародний семінар з питань аграрної освіти, особливостей підготовки ветеринарних лікарів та основних сучасних проблем ветеринарної медицини у Франції в рамках днів аграрної освіти і науки Франції в Україні. 2017р.), Вальчук О.А. (Polanica-Zdrój, 2019р., Wrocław, 2019р.), Трокоз В.О. (у рамках реалізації проекту Європейського Союзу Еразмус+ напряму модуль Жана Монне, 2020). Грушанська Н.Г. (НУБіП України, ННІ 2017р.) Дорошук В. О. (мережа вет. клінік ЦСВМ , НУБіП України, 2018), (БНАУ, 2019р.), Грищенко В. А. (НУБіП України, 2018, 2019р.), Карповський В. І. (НУБіП України, 2018, 2019р.), Жук Ю. В. (на базі ТОВ «БіоТехСом». 2020 р.). Борисевич Б. В. (Науково-виробниче стажування НУБіП України, 2016 р., Науково-виробничі стажування у лабораторії патанатомії і бактеріології Центру ветеринарної діагностики, 2016, 2021р.), Духницький В. Б. - учасник науково-практичного семінару для гарантів освітньо-професійних та освітньо-наукових програм "Особливості підготовки до акредитації освітніх програм за вимогами НАЗЯВО", 2020р. НПП отримані грамоти, подяки, премії за професійну майстерність, публікаційну активність у виданнях Scopus та/або Web of Science, визначається «Кращий викладач року», в університеті розроблено положення Положення про звання «Почесний прицівник кафедри НУБіП України». Професійний розвиток здійснюється шляхом навчання за програмами підвищення кваліфікації, стажування, участю у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах. Варто відзначити реальну практику із створення рейтингу викладачів Університету, що будується на вивченні результатів діяльності НПП. Позитивною практикою є врахування рівня викладацької майстерності, який оцінюється здобувачами під час анонімного опитування після кожної пройденої дисципліни. Зауваження відсутні. Зауваження відсутні.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Значні успіхи НПП в освітній і науковій діяльності відзначені подяками, грамотами факультету, університету інших установ, преміями за публікації у періодичних виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та (або) Web of Science, а також за викладацьку майстерність, тривалу й сумлінну працю, новаторство. За результатами діяльності НПП створюється рейтинг викладачів Університету. Позитивною практикою є врахування рівня викладацької майстерності, який оцінюється здобувачами під час анонімного опитування після кожної пройденої дисципліни. Зауваження відсутні.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Навчальні аудиторії і лабораторії кафедр, в яких реалізується ОНП оснащені сучасним сертифікованим обладнанням, необхідним для проведення як навчальних занять, так і наукових досліджень. Підтверджено послідовність і плановість фінансових витрат на підготовку здобувачів вищої освіти СВО Доктора філософії. Підготовка здобувачів здійснюється на 6 кафедрах. Здобувачам вищої освіти СВО Доктора філософії є можливості удосконалити мовну складову навчання в Центрі синхронного перекладу, дослідницьку роботу – в сучасних комп'ютерних класах, в унікальних акредитованих лабораторіях, унікальність яких полягає в тому, що вони є єдиними в Україні та дозволяють проводити наукові дослідження на новітньому рівні з трансфузіології, клітинних технологій, електрозварювання біологічних тканин. Подібні лабораторії як в ЗВО, так і наукових установах аграрного профілю відсутні. Наявність таких лабораторій дозволяє регулярно проводити мастер-класи і семінари як для здобувачів СВО Доктор філософії, так і для фахівців ветеринарної медицини як з України, так і зарубіжжя. Оригінальністю ОНП НУБіП України є наявний ННЦ Банк крові тварин, Центр клітинних технологій у ветеринарній медицині, Науково-дослідна лабораторія електрозварювання біологічних тканин. Варто відзначити реальну практику із створення рейтингу викладачів Університету, що будується на вивченні результатів діяльності НПП. Позитивною практикою є

врахування рівня викладацької майстерності, який оцінюється здобувачами під час анонімного опитування після кожної пройденої дисципліни. Зауваження відсутні.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Згідно наявних матеріалів доступу до усіх об'єктів інфраструктури факультету ветеринарної медицини, унікального бібліотечного фонду та електронних ресурсів, які є безоплатними та надаються усім зацікавленим учасникам освітньо-наукового простору. У студентському містечку НУБіП України є комплекс з 11 гуртожитків, обладнані місця загального користування, заклади громадського харчування, побутового обслуговування, забезпечені спеціальним інвентарем спортивні кімнати. При Університеті діє також Центр соціально-психологічної служби, є вільний доступ здобувачів і викладачів до сучасної спортивної інфраструктури: стадіон, спортивні майданчики, спортивний комплекс, рекреаційні зони з доступом безкоштовної інтернет мережі. Зауваження відсутні.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, що підтверджується такими фактами: матеріально-технічна база ОНП представлена облаштованими робочими місцями для аспірантів, комп'ютерним обладнанням, є доступ до інтернету; створено Оздоровчий центр Національного університету біоресурсів і природокористування України у 2006 р.; посилено співпрацю університету з медичними закладами Голосіївського району та м. Києва; студентське містечко НУБіП України включає комплекс гуртожитків з житловими приміщеннями, місцями загального користування, закладами громадського харчування, побутового обслуговування, спортивними кімнатами та іншими будовами. До структури студентського містечка входить 11 гуртожитків; при Університеті діє також Центр соціальнопсихологічної служби. Університет створив та забезпечив вільний доступ здобувачів до розвинутої спортивної інфраструктури: стадіон, спортивні майданчики, спортивний комплекс, рекреаційні зони з доступом безкоштовної інтернет мережі. Зауваження відсутні.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Здобувачі вищої освіти отримують консультації за своїми науковими тематиками у науково-педагогічних працівників кафедр факультету. Відбувається постійна та ефективна інформаційна підтримка збоку відділу аспірантури, докторантури та деканату завдяки широкому використанню інформаційно-комунікаційних технологій. Здобувачів вищої освіти ОНП «Ветеринарна медицина» задовольняє рівень освітньої, консультативної та соціальної підтримки. Сильною стороною є технічні ресурси системи інформаційно-комунікаційного забезпечення, унікальний багатогалузевий бібліотечний фонд, соціальна підтримка та високий рівень задоволеності здобувачів. Зауваження відсутні.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

З матеріалів акредитаційної справи можна стверджувати, що територія навчального комплексу НУБіП України повністю пристосована до вимог здобувачів з особливими освітніми потребами. Діє Центр соціально-психологічної служби кафедри психології та надає послуги психологічної допомоги учасникам освітнього процесу Національного університету біоресурсів і природокористування України та широкому колу клієнтів. Зауваження відсутні.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Здобувачів вищої освіти НУБіП України обізнані про свої права і дії у разі конфліктних ситуацій. В університеті сформовані необхідні процедури спрямовані на уникнення (врегулювання) конфліктних ситуацій та протидію булінгу, сексуальним домаганням, неправомірним вимогам, тощо. Документи, що затверджують комплекс заходів та дій в разі виникнення подібних ситуацій є дієвими та знаходяться в відкритому доступі.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розроблення, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в Університеті унормована. Продемонстровано, що ОНП "Ветеринарна медицина" переглядалася щороку, відповідні редакції здійснювалися за пропозиціями рецензентів, стейкхолдерів та за результатами анкетування здобувачів, роботодавців, провідних практиків. Своєчасне та ефективно організоване оновлення дозволило підтримувати зміст ОНП на належному рівні згідно очікувань стейкхолдерів та сучасного стану наукових знань в даній галузі. Зауваження відсутні.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Встановлено, що представники Ради аспірантів, зокрема Голова Ради Гончар В. є членом вченої ради факультету, аспірантка Маковська І. – член Науково-методичної комісії факультету, які беруть участь у перегляді ОНП. Аспірантки Вичерова Ю. (2017) і Корнійчук Ю. (з 2017 р) – члени робочої групи з перегляду та оновлення ОНП. Проводяться анкетування і опитування аспірантів. Продумовано, що здобувачі задоволені рівнем наукового керівництва, високо оцінюють освітньо-наукове середовище університету.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до періодичного перегляду ОНП, рада роботодавців приймає активну позицію щодо перегляду та вдосконалення ОНП відповідно ринку праці, регіонального та галузевого контексту. Зауваження відсутні.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Збиранням, аналізом і врахуванням інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП займається Відділ працевлаштування випускників і видачі документів про вищу освіту, діяльність якого в Університеті унормована. Випускниками, здобувачами здійснюється науково-педагогічна діяльність на факультеті ветеринарної медицини НУБіП України та на галузевих підприємствах. Інформація про працевлаштування та науковий шлях випускників береться до уваги під час корегування та оновлення ОП. Доведено, що випускники минулих років нині є представниками Ради роботодавців факультету, і беруть участь у забезпеченні якості ОНП. Зауваження відсутні.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Процедури забезпечення якості реалізації ОНП знайшла своє належне відображення у нормативних документах ЗВО і базується на системній і регулярній роботі в даному напрямку. Варто визначити, що система забезпечення якості вищої освіти закладу базується на постійному опитуванні студентів та своєчасному реагуванні на виявлені потреби (проблеми). Відповідна інформація підтверджена під час опитування здобувачів освіти.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП «Заразна патологія тварин» здійснюється вперше, однією з перших в НУБіП для третього освітнього рівня, тому зауважень, які могли бути розглянуті та враховані, наразі немає. Загалом в ЗВО були акредитовані понад 70 ОП другого освітнього рівня, що дозволило довести до високого методичного рівня всю нормативну та регламентну документацію. Зауваження за даним підкритерієм відсутні.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Питання забезпечення культури якості має важливе значення для всіх учасників освітнього процесу, що підтверджується виконанням «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУБіП України». Серед учасників освітнього процесу ЗВО має високі рейтинги як серед національних закладів вищої освіти, так і в міжнародній освітній спільноті. Зауваження за даним підкритерієм відсутні

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є чіткі і зрозумілі, загальнодоступні для усіх учасників ОНП, унормовані та затверджені відповідним чином. Всі Вказані процедури є доступними на сайті та інформаційних стендах університету. Згідно звіту експертної групи під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили свою обізнаність та підтвердили їх задоволеність рівнем освітнього процесу, представленими можливостями для якісної реалізації ОНП і досягнення програмних результатів навчання. Факультет ветеринарної медицини, де здійснюється підготовка фахівців PhD докторів філософії за спеціальністю 211 "Ветеринарна медицина".

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Необхідно відзначити, що факультет ветеринарної медицини, де здійснюється підготовка фахівців PhD докторів філософії за спеціальністю 211 "Ветеринарна медицина", розміщує необхідні матеріали про оновлення та зміни в освітній програмі на власних електронних ресурсах та оприлюднює для ознайомлення всіх зацікавлених сторін, проєкт освітньої програми перед затвердженням або змінами до неї розміщується на офіційному веб-сайті. З метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін запропонована окрема електронна скринька.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Освітньо-наукова програма «Незаразна патологія тварин» за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» кваліфікації «доктор філософії з ветеринарної медицини» від 2017 – 2018р. наявна на офіційному сайті ЗВО. Її обсяги достатні для досягнення очікуваних програмних результатів навчання. Взірцевість за цим критерієм відсутня.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Зміст освітньо-наукової програми відповідає інтересам аспірантів. «Напрями наукових досліджень здобувачів освітньо-наукової програми «Незаразна патологія тварин» підготовки фахівців PhD доктор філософії із спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» від 05.03.2020 представлені 21 напрямом досліджень. Є угоди про співпрацю ЗВО з потужними науковими, освітніми та виробничими підприємствами що свідчить про спрямування до утворення потужних міжгалузевих програм співпраці для реалізації ОНП. Зауваження за цим підкритерієм відсутні.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Підтверджено, що наукові керівники аспірантів є активними дослідниками, мають публікації у наукометричних базах в Web of Science, Scopus, фахових виданнях. Зауваження за цим підкритерієм відсутні.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Здобувачам СВО Доктора філософії є можливості для проведення та апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики безкоштовно в унікальних акредитованих лабораторіях: Українській лабораторії якості і безпеки продукції АПК (УЛЯБП АПК), Інституту ветеринарної медицини НААН; фахову – у 6 наукових ліцензованих лабораторіях, ННВЛ Клінічний центр «Ветмедсервіс», рентген-кабінеті кафедри терапії і клінічної діагностики, унікальній лабораторії з сертифікованим та/або повіреним обладнанням або унікальним обладнанням, ННЦ Банк крові тварин, Центрі клітинних технологій у ветеринарній медицині, Науково-дослідній лабораторії електрозварювання біологічних тканин, міжкафедральній навчально-науковій лабораторії ветеринарно-діагностичних досліджень (Центр колективного користування науковим обладнанням з новітніх агротехнологій). Зауваження за цим підкритерієм відсутні.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Підтверджено документальними матеріалами, що Університет забезпечує можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти: участь в міжнародних науково-практичних конференціях, здобувачі залучаються до міжнародних проєктів, впроваджено керівництво двома керівниками, один з яких є іноземцем, що є унікальною практикою, яка позитивно впливає на хід виконання і захисту дисертаційних робіт, а також на публікаційну активність здобувачів і викладачів у зарубіжних наукових виданнях. Крім того, здобувачі мають можливість особисто спілкуватись з представниками міжнародного академічного середовища, Університет є організатором міжнародних науково-практичних конференцій і семінарів, представлено перелік договорів про співпрацю з міжнародними закладами та науковими установами, з залученням здобувачів. Університет є організатором міжнародних науково-практичних конференцій і семінарів, представлено перелік договорів про співпрацю з міжнародними закладами та науковими установами, з залученням здобувачів. Взірцевою є публікаційна активність керівників та здобувачів, можливість проведення досліджень безкоштовно в акредитованих та ліцензованих лабораторіях, участь здобувача Салганського у Антарктичній експедиції. Унікальний досвід подвійного керівництва підготовкою докторів філософії. Зауваження за цим підкритерієм відсутні.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Взірцевою є публікаційна активність керівників та здобувачів, можливість проведення досліджень безкоштовно в акредитованих та ліцензованих лабораторіях, участь здобувача Салганського у Антарктичній експедиції. Унікальний досвід подвійного керівництва підготовкою докторів філософії. Зауваження за цим підкритерієм відсутні. Керівники аспірантів є активними виконавцями наукових тем в 2016-2020 р.р., результати їх досліджень оприлюднено у фахових виданнях України, виданнях включених до переліку наукометричних баз даних WoS та Scopus. результати свідчать про високу публікаційну активність НПП, також про залучення аспірантів у виданнях за кордоном. Практичне впровадження результатів досліджень – надання консультацій на виробництві та проведення лекцій слухачам, що підвищують кваліфікацію. Зауваження за цим підкритерієм відсутні.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Академічна доброчесність в науковій діяльності НУБіП України унормована, положення доступні для ознайомлення. В університеті налагоджено працює комісія з етики та академічної доброчесності в онлайн режимі з використанням платформи Cisco Webex Meetings. Встановлено, що порушення академічної доброчесності під час реалізації ОНП 211 «Незаразна патологія тварин» не було. Зауваження за цим підкритерієм відсутні.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Не змешувати темпів розвитку, враховувати новітні тенденції розвитку вітчизняної та зарубіжної ветеринарної науки і практики. Розпочати, здійснити і пройти процедуру проходження Міжнародної акредитації ЗВО

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

ОНП постійно оновлюється з урахуванням учасників освітнього процесу, стейкхолдерів, проте не відзначається унікальністю.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Бажано, щоб ОНП була сформована англійською мовою, для доступу до неї ширшого кола викладачів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Критерій відповідає вимогам, проте не відзначається його зразковість.

Критерій 6. Людські ресурси

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси
не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми
не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність
Цей критерій буде підсилений, у разі, якщо ОНП буде викладена англійського або іншою іноземною мовою.

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Doc1.pdf</i>	8KPi1FVDhSO1ruiAMgrMLb5LNBD/uojXWt3mb4cC YJ4=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЯЦЕНКО ІВАН ВОЛОДИМИРОВИЧ